

Lovforslag nr. L 111. Fremsat den 5. december 1996 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberevende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

(Garantiordning for frie grundskolers, private gymnasiers og private hf-kursers lån i Hypotekbanken m.v.)

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 561 af 20. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 2, indsættes efter 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen skal orienteres om, hvilken person der er valgt til at føre tilsyn.«.

2. I § 19, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige dette krav.«.

3. Efter § 32 indsættes som *kapitel 6 a*:

»Kapitel 6 a

Garantiordning for frie grundskolers lån i Hypotekbanken

§ 32 a. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til frie grundskoler til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give

forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter stk. 1.

§ 32 b. For garantier og forhåndstilsagn efter § 32 a kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser skolen skal opfylde for at få garanti eller forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra skolens revisor.

§ 32 c. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på skolens lån i Hypotekbanken, sker betalingen for skolens regning. Betalte ydelser kan modregnes i skolens tilskud, og skolens tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 32 d. Undervisningsministeriet kan over for skolen opsigte garantien for skolens lån i

Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i skolens tilskud.«.

4. I § 33 indsættes efter »§ 31,«: »kapitel 6 a,«.

§ 2

I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 564 af 20. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 18 i indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige kravet i *stk. 1*, nr. 1, forudsat at skolen har haft mindst 12 elever pr. årgang. I disse tilfælde ydes et tilskud pr. årselev svarende til det gennemsnitlige tilskud, der fastsættes på de årlige finanslove, jf. § 18 a, *stk. 3*.

2. Efter § 19 indsættes som *kapitel 3 a*:

»Kapitel 3 a

Garantiordning for private gymnasieskolars lån i Hypotekbanken

§ 19 a. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til private gymnasieskoler, herunder private gymnasieskoler med grundskoleafdeling, til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter *stk. 1*.

§ 19 b. For garantier og forhåndstilsagn efter § 19 a kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser skolen skal opfylde for at få en garanti eller et forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,

- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra skolens revisor.

§ 19 c. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på skolens lån i Hypotekbanken, sker betalingen for skolens regning. Betalte ydelser kan modregnes i skolens tilskud, og skolens tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter *stk. 1*.

§ 19 d. Undervisningsministeriet kan over for skolen opsigte garantien for skolens lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i skolens tilskud.«.

3. I § 23, *stk. 2*, indsættes efter »kostelever«: », om elevbetalingen for kostophold«.

§ 3

I lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 563 af 20. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 30 u indsættes som *kapitel 5 a*:

»Kapitel 5 a

Garantiordning for private hf-kursers lån i Hypotekbanken

§ 30 v. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til private kurser til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter *stk. 1*.

§ 30 x. For garantier og forhåndstilsagn efter

§ 30 v kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser kurset skal opfylde for at få en garanti eller et forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra kursets revisor.

§ 30 y. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på kursets lån i Hypotekbanken, sker betalingen for kursets regning. Betalte ydelser kan modregnes i kursets tilskud, og kursets tilskud kan tilbage-

holdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 30 z. Undervisningsministeriet kan over for kurset opsige garantien for kursets lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i kursets tilskud.«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 1997.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Ved indførelsen af bygningstaxameterordningen for de frie grundskoler og private gymnasier og hf-kurser i 1993 bortfaldt muligheden for, at Undervisningsministeriet kunne yde lavtforrentede og afdragsfrie statslån, idet det forudsattes, at skolernes nybyggeri og ejendomskøb m.v. for fremtiden skulle finansieres dels gennem opsparring, dels gennem optagelse af realkreditlån.

Det har efterfølgende vist sig vanskeligt for mange skoler at opnå tilstrækkelig realkreditfinansiering. Efter en årrække med store tab strammede realkreditinstitutterne udlånspolitikken. Den mere restriktive udlånspolitik ramte frie skoler særlig hårdt, fordi skolebygninger generelt er mindre omsættelige end andre typer ejendomme. Hertil kommer, at realkreditinstitutterne skærpede forsigtigheden over for de frie skoleformer, fordi man var opmærksom på, at lovgivningen ikke gav mulighed for særlig støtte til skoler i økonomiske vanskeligheder.

I et forsøg på at afhjælpe skolernes låneproblemer indførte Boligministeriet i 1994 en garantiordning for de frie grundskoler m.v. Denne ordning indebærer, at Boligministeriet - afhængigt af den tidligere belåning - stiller garanti for den yderste del af realkreditlån til nybyggeri m.v. Garantien kan højst udgøre 50 pct. af belåningen (i praksis noget mindre). Undervisningsministeriet indstiller på grundlag af økonomiske nøgletal, hvilke skoler der kan opnå garanti inden for den årlige garantiramme på 25 mio. kr.

Boligministeriets ordning er dels meget begrænset, dels er der ikke tale om en egentlig låneordning, men kun en garantiordning. Der er flere eksempler på, at skoler har opnået garanti, men ikke efterfølgende har kunnet opnå realkreditlån. Efter en foreløbig opgørelse har 37 skoler siden 1994 fået garanti for en sum på ca. 31 mio. kr. Af disse har 10 skoler afleveret byggeegnskab.

I lovforslaget foreslås samme låneordning for de frie grundskoler og private gymnasier og hf-kurser som den, der blev indført for frie kostskoler og er-

hvervsskoler i 1995 ved lov nr. 319 af 17. maj 1995 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og lov om erhvervsskoler. Lovforslaget skal harmonisere lånevilkårene, således at alle skoleformer, der er omfattet af bygningstaxameterordningen, får samme lånevilkår.

Efter denne ordning stiller Undervisningsministeriet garanti til Hypotekbanken, der optager lån i udlandet på markedsvilkår og genudlåner dem til skolerne med fuld omkostningsdækning. Men i modsætning til realkreditbelåning, der tager udgangspunkt i en vurdering af ejendommens handelsværdi, sker Undervisningsministeriets garantistillelse ud fra objektive økonomiske kriterier for skolen som »going concern«. De objektive kriterier er fastsat sådan, at kun skoler med en absolut sund økonomi kan komme i betragtning.

Lånene er realkreditlignende annuitetslån med løbetider på op til 30 år. På grund af Hypotekbankens store kreditværdighed på de udenlandske lånemarkeder og fordi lånet ydes med rentetilpasning hvert 5. år, kan Hypotekbanken tilbyde en lidt lavere rente end renten for tilsvarende fast forrentede realkreditlån med samme løbetid. Ministeriet skønner, at renten vil være ca. 1 procentpoint lavere, dog noget mindre, hvis skolerne ønsker lånene som fast forrentede lån. Det er ministeriets håb, at etableringen af den foreslåede ordning vil øge konkurrencen på lånemarkedet for skolebyggeri og gøre realkreditinstitutterne mere interesserede i at gå ind på dette marked med en generel nedbringelse af låneomkostningerne til resultat.

Lånene er rentetilpasningslån med tilpasning af renteniveauet til markedsrenten hvert 5. år. Hypotekbanken har dog oplyst, at der arbejdes med som yderligere valgmulighed at give adgang til at yde lån med fast forrentning i hele løbetiden og evt. lån med variabel rentetilpasning. Af hensyn til garantiforpligtelsen ønsker ministeriet ikke at stille garanti for lån med variabel rente på under 5 år.

Den andel af byggeudgifterne, som hypotekbanklånene maksimalt kan udgøre, fastsættes på finansloven og er 50 pct. i 1996. Regeringen overvejer ved

F. t. l. vedr. friskoler og private grundskoler m.v.

aktstykke at nedsætte procentandelen med virkning for 1997, jf. nedenfor om aktstykke, før den nye beføjelse til at stille garanti udnyttes. Det er således ikke hensigten, at hypotekbanklån helt skal erstatte realkreditlån og egenfinansiering, men alene udgøre et supplement hertil, hvis størrelse løbende kan afpasses de aktuelle lånemuligheder.

Erfaringer fra de frie kostskoler og erhvervsskolerne tyder på, at andelen af skoler, der kan leve op til kriterierne for at få lån, er forholdsvist begrænset. I alt er der indtil nu givet tilsagn til 11 af disse skoler. På de frie skolars område forventes der på de givne vilkår at være relativt få skoler, der kan opnå lån.

Betingelserne for at yde garanti er for øjeblikket, at skolens økonomi og likviditet tillader, at afdrag og forrentning på hypotekbanklånet samt på nyoptagne realkreditlån og eventuelle andre nye lån kan rummes inden for driften, selvom skolen mister op til én procent af indtægtsgrundlaget. Desuden skal skolens likviditet efter belåningen udgøre mindst 90% af den kortfristede gæld. Endelig stilles der krav til elevtalsudviklingen målt over de seneste 5 år.

Selv om en skoles økonomi vil kunne leve op til kravene, vil ikke alle skoler kunne anvende lånemuligheden til at finansiere en udvidelse. Dette gælder specielt i byerne, hvor friskole-, gymnasie- og hf-lovenes bestemmelser om, at en skole skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, forudsætter, at fysiske udvidelsesmuligheder i umiddelbar tilslutning til skolen er til stede.

Det skal understreges, at kun den skole, der opnår lån, vil opnå en lettelse i udgifterne på grund af den lavere forrentning af lånet. Der stilles ikke forslag om ændring af bygningstaxametre i anledning af lovforslaget.

Beskrivelse af ordningen

Hypotekbanken kan yde skolerne lån, der afdrages som annuitetslån og forrentes med en rentesats, der fastsættes på grundlag af Hypotekbankens lånerente. Desuden betales administrationsbidrag og garantiprovision. Lånenes løbetid er op til 30 år. Renten tilpasses til det aktuelle renteniveau hvert 5. år. Lånene sikres ved garanti stillet af Undervisningsministeriet. Garantiforpligtelsen sikres ved, at Undervisningsministeriet får adgang til modregning for træk på garantien i skolerens tilskud. Hvis Undervisningsministeriet indfrier garantien, vil der straks blive foretaget modregning i skolens tilskud. Hvis skolen i øvrigt ikke kan indfri ministeriets krav, vil ministeriet anmode om betalingsstandsning eller konkurs.

Undervisningsministeriets garanti til Hypotekbanken gives på vilkår som selvskyldnerkaution for

alle ydelser på lånene, herunder for administrationsbidrag og garantiprovision.

Garantien gives kun, hvis investeringsudgiften står i rimeligt forhold til skolens indtægtsgrundlag og samlede økonomi, herunder eventuelle nye låneforpligtelser i forbindelse med den nye investering. Undervisningsministeriet vil opstille objektive, forretningsmæssige kriterier for at stille garanti, så der ikke bliver tale om overinvestering i forhold til fx. antal årselever. Hermed bliver det afgørende for långivningen, om skolen har grundlag for at videreføre virksomheden på det niveau, der er tilsigtet med investeringen. Kriterierne vil desuden indebære, at en nyoprettet skole ikke vil kunne opnå garanti og dermed lån. Der vil som hovedregel ikke blive givet garanti for lån til køb af fast ejendom.

De nærmere vilkår for at stille garanti fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren. Når vilkårene er fastlagt, forelægger finansministeren et aktstykke for Finansudvalget om de nærmere vilkår for selve lånene i 1997. Undervisningsministeren kan kun dispensere fra de fastsatte vilkår ved forelæggelse for Finansudvalget. Undervisningsministeren vil ikke udnytte sin beføjelse til at stille garanti for lån i Hypotekbanken, før Finansudvalgets tilslutning til vilkårene foreligger. Fra og med 1998 vil vilkårene fremgå af de årlige finanslove.

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser m.v.

På finansloven for 1996 er der afsat en garantiramme på 250 mio. kr. til erhvervsskoler og frie kostskoler, og der er budgetteret med tab på garantier på 2 mio. kr. Det er vanskeligt at vurdere skolernes lånebehov og -muligheder, men det skønnes indtil videre, at ordningen kan udvides til at omfatte de frie grundskoler og private gymnasier inden for disse økonomiske rammer.

I 1997 forventes der maksimalt udstedt garantier for henholdsvis 125 mio. kr. til erhvervsskoler, 75 mio. kr. til frie kostskoler og 50 mio. kr. til frie grundskoler og private gymnasier, studenterkurser og hf-kurser.

Der forventes ikke administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget i øvrigt, men eventuelle merudgifter vil blive afholdt inden for Undervisningsministeriets rammer.

Lovforslaget skønnes ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1.

Forslaget er en teknisk rettelse på grund af, at bestemmelsen ved en fejl udgik i forbindelse med den seneste lovændring.

Til § 1, nr. 2.

Efter forslaget får undervisningsministeren beføjelse til i særlige tilfælde at fravige kravet om, at en nyoprettet fri grundskole kun kan få tilskud med virkning fra skoleårets start. Beføjelsen vil alene blive brugt i enkeltstående tilfælde.

Forslaget skal ses på baggrund af, at undervisningsministeren i forbindelse med behandlingen i Folketinget af lovforslag L 268, bl.a. om standsning af tilskud efter 31. december 1996 til visse skoler under Skolesamvirket Tvind gav tilsagn om at hjælpe med at finde en ordning, der kunne tilgodese eleverne på Samid Skole, Gersonvej 43 (Folketingstidende 1995/96: 7393).

Forældrene til disse elever har taget initiativ til at oprette en ny fri grundskole, der forventes at starte den 1. januar 1997, og som forventes at overtage samtlige elever fra Samid Skole, der ophører med sin virksomhed. Undervisningsministeren vil i dette særlige tilfælde dispensere fra tidsfristerne for anmeldelse af en fri grundskole, der ønsker tilskud.

Efter lovens § 20 a kan en fri grundskole, der overtager samtlige elever fra en fri grundskole, der ophører med sin virksomhed i løbet af skoleåret, få indregnet den lukkede skoles elevtal pr. den seneste 5. september ved beregningen af tilskud. Men den skole, som forældrene opretter den 1. januar 1997, vil ikke kunne få tilskud, medmindre bestemmelsen om, at en nyoprettet skole kun kan få tilskud fra skoleårets start, fraviges.

Til § 1, nr. 3 og 4, § 2, nr. 2, og § 3, nr. 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger. Til § 2, nr. 1.

Forslaget tilgodeser private gymnasieskoler, der efter gymnasielovens § 18 i, stk. 1, nr. 1, skal have mindst 72 elever svarende til 2 linier (matematisk og sproglig) med 12 elever i hver klasse på de 3 årgange. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at et gymnasium i modsætning til et hf-kursus skal have både matematisk og sproglig linie svarende til 2 klasser på hver årgang. Et privat hf-kursus kan således opfylde betingelserne til antallet kursister i hf-lovens § 30 k, stk. 1, nr. 1, med 24 kursister.

Forudsætningen for at fravige bestemmelsen er, at den selvejende institution efter beregningerne i stk. 1, nr. 1, har haft mindst 12 elever pr. årgang svarende til 36 elever ialt, og at institutionen kan sandsynliggøre over for ministeren, at den økonomisk vil kunne klare sig med det reducerede tilskud. En institution, der gives en dispensation efter forslaget, vil således få et mindre tilskud dels som følge af færre elever dels fordi den ikke får tildelt skoletilskud, jf. § 18 b, stk. 3.

Bestemmelsen vil, jf. gymnasielovens § 24, også omfatte private studenterkurser, der mindst skal have 24 elever for at opfylde minimumskravet for dispensation.

Til § 2, nr. 3.

Ved lov nr. 444 af 14. juni 1995 ændredes bestemmelserne i gymnasieloven om de offentlige kostafdelinger ud fra ønsket om, at undervisningsministeren ikke længere skal udstede årlige bekendtgørelser om en ensartet elevbetaling for kostophold på samtlige kostafdelinger, afhængig af elevens og forældrenes indkomstgrundlag. Dette betød, at det ikke længere fremgår af selve lovteksten, at der fortsat er en elevbetaling. Med forslaget præciseres dette igen i lovteksten.

Til § 4.

Efter forslaget skal loven træde i kraft den 1. januar 1997.

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 561 af 20. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 2, indsættes efter 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen skal orienteres om, hvilken person der er valgt til at føre tilsyn.«

Stk. 2. Forældrekrædsen enten vælger for højst 4 år en person til at føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk eller anmoder kommunalbestyrelsen i skolekommunen om at varetage dette tilsyn. Den tilsynsførende må ikke tilhøre forældrekrædsen, være medlem af bestyrelsen, være ansat på skolen eller være gift eller nært beslægtet med disse personer.

2. I § 19, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige dette krav.«

Stk. 2. Tilskud til nyoprettede skoler kan kun ydes med virkning fra begyndelsen af et skoleår.

3. Efter § 32 indsættes som kapitel 6 a:

»Kapitel 6 a

Garantiordning for frie grundskolers lån i Hypotekbanken

§ 32 a. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til frie grundskoler til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byg-

geudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter stk. 1.

§ 32 b. For garantier og forhåndstilsagn efter § 32 a kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser skolen skal opfylde for at få garanti eller forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra skolens revisor.

§ 32 c. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på skolens lån i Hypotekbanken, sker betalingen for skolens regning. Betalte ydelser kan modregnes i skolens tilskud, og skolens tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 32 d. Undervisningsministeriet kan over for skolen opsigte garantien for skolens lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i skolens tilskud.«

4. I § 33 indsættes efter »§ 31,«: »kapitel 6 a,«.

§ 2

I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 564 af 20. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 18 i indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige kravet i *stk. 1, nr. 1*, forudsat at skolen har haft mindst 12 elever pr. årgang. I disse tilfælde ydes et tilskud pr. årselev svarende til det gennemsnitlige tilskud, der fastsættes på de årlige finanslove, jf. § 18 a, *stk. 3*.

§ 18 i. Tilskud til private gymnasieskoler i henhold til denne lov kan kun ydes til skoler, som opfylder følgende betingelser:

- 1) Skolen skal have haft mindst 12 elever pr. klasse, beregnet enten som gennemsnit af elevtallet den 5. september året før finansåret og det forudgående år eller som elevtallet den 5. september året før finansåret.
- 2) Skolens rektor og lærere skal være aflønnet efter de offentlige gymnasieskoler gældende regler.
- 3) Skolens rektor og lærere skal være medlemmer af vedkommende pensionskasse eller over for undervisningsministeren godtgøre, at der på anden måde er sikret dem en passende pension.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om nuoprettede skolars opfyldelse af betingelserne i *stk. 1, nr. 1*.

Stk. 3. Hvis en skole ikke opfylder betingelserne i *stk. 1, nr. 1*, ophører tilskuddet ved finansårets begyndelse. Undervisningsministeren kan dog fastsætte regler om udbetaling af taxametertilskud efter § 18 b, *stk. 3*, bygningstilskud efter § 18 c og evt. tilskud til kostafdeling efter § 18 d, til en gymnasieskole i perioden fra finansårets begyndelse og til skoleårets slutning.

2. Efter § 19 indsættes som *kapitel 3 a*:

»Kapitel 3 a

Garantiordning for private gymnasieskolelærers lån i Hypotekbanken

§ 19 a. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken

af lån til private gymnasieskoler, herunder private gymnasieskoler med grundskoleafdeling, til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter *stk. 1*.

§ 19 b. For garantier og forhåndstilsagn efter § 19 a kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser skolen skal opfylde for at få en garanti eller et forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra skolens revisor.

§ 19 c. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på skolens lån i Hypotekbanken, sker betalingen for skolens regning. Betalte ydelser kan modregnes i skolens tilskud, og skolens tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter *stk. 1*.

§ 19 d. Undervisningsministeriet kan over for skolen opsiges garantien for skolens lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i skolens tilskud.«.

3. I § 23, *stk. 2*, indsættes efter »kostelever«: », om elevbetalingen for kostophold«.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de offentlige kostafdelinger, herunder om optagelsen og fordelingen af kostelever og om betaling for ophold staten og amtskommunerne imellem og mellem amtskommunerne indbyrdes.

§ 3

I lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 563 af 20. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 30 u indsættes som kapitel 5 a:

»Kapitel 5 a

Garantiordning for private hf-kursers lån i Hypotekbanken

§ 30 v. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til private kurser til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter stk. 1.

§ 30 x. For garantier og forhåndstilsagn efter § 30 v kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

1) hvilke betingelser kurset skal opfylde for at få en garanti eller et forhåndstilsagn,

- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra kursets revisor.

§ 30 y. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på kursets lån i Hypotekbanken, sker betalingen for kursets regning. Betalte ydelser kan modregnes i kursets tilskud, og kursets tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 30 z. Undervisningsministeriet kan over for kurset opsige garantien for kursets lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i kursets tilskud.«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 1997.

Skriftlig fremsættelse (5. december 1996)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Garantiordning for frie grundskolers, private gymnasiers og private hf-kursers lån i Hypotekbanken m.v.).

(Lovforslag nr. L 111).

Lovforslaget fremsættes for at give de frie grundskoler og private gymnasier og hf-kurser samme låneordning som erhvervsskoler og frie kostskoler. Hypotekbanken kan yde skolerne lån, der afdrages som annuitetslån med løbetider op til 30 år. Hypotekbanklån skal ikke erstatte realkreditlån og egenfinansiering, men være et supplement hertil.

Lånene sikres ved garanti stillet af Undervisningsministeriet. Hypotekbanken udbetaler lånet direkte til skolen. Undervisningsministeriets garantistillelse sker ud fra objektive økonomiske kriterier således, at kun skoler med en absolut sund økonomi kan komme i betragtning. En nyoprettet skole kan ikke opnå garanti.

Det er hensigten at fastsætte samme vilkår for garanti til de frie grundskoler og private gymnasier og hf-kurser som for garantier stillet for lån til erhvervsskoler og frie kostskoler.

De nærmere vilkår for selve lånene forelægges for Finansudvalget i et aktstykke, hvor der tillige vil blive taget stilling til nedsættelse af

den andel på 50 % af investeringssummen, som hypotekbanklånene maksimalt har kunnet udgøre i 1996.

Undervisningsministeren vil først benytte sine beføjelser til at stille garanti, når Finansudvalgets tilslutning foreligger.

Fra og med 1998 vil vilkårene fremgå af de årlige finanslove.

Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser til Hypotekbanken, kan disse modregnes i skolens tilskud.

Det foreslås, at undervisningsministeren i særlige tilfælde kan fravige kravet om, at en nyoprettet fri grundskole kun kan få tilskud fra skoleårets start.

Det foreslås, at undervisningsministeren i særlige tilfælde kan fravige kravet om, at private gymnasieskoler skal have mindst 12 elever pr. klasse (dvs 72 elever i gymnasiet og 48 elever på studenterkursus) for at være tilskudsberettigede. Forudsætningen for at fravige er, at skolen har mindst 12 elever pr. årgang (dvs 36 elever i gymnasiet og 24 elever på studenterkursus) Det skønnes, at låneordningen kan holdes inden for den garantiramme på 250 mio. kr. og tab på garantier på 2 mio. kr., der er afsat på finanslov 1996 til erhvervsskoler og frie kostskoler. Lovforslaget har ikke i øvrigt økonomiske konsekvenser.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige, erhvervsøkonomiske og miljømæssige aspekter.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.